

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A1.

Γνωρίσματα ποίησης Καβάφη:

- Πεζολογία: το ύφος του χαρακτηρίζεται πεζολογικό, κοντά στην καθημερινή ομιλία, π.χ. ο στίχος «Δεν έχω εγκαρτέρησι καμιά» όπου εξομολογείται το προσωπικό του δράμα
- Ιδιότυπη γλώσσα: το κράμα δημοτικής και καθαρεύουσας, ώστε να εξυπηρετείται ο ποιητικός του σκοπός, π.χ. λέξεις όπως: εις σε προστρέχω, εν Φαντασία και λόγω, του άλγους
- Χρήση συμβόλων: λέξεις και έννοιες με συμβολικό χαρακτήρα, όπως η λέξη "πληγή" που χρησιμοποιείται με διττή σημασία, δηλώνοντας τα εξωτερικά σημάδια του γήρατος, αλλά και τις εσωτερικές αλλαγές που υφίσταται ο ποιητής λόγω των γηρατειών

B1.

Σχολιασμός τίτλου

Βασικά στοιχεία σχολιασμού:

- Ο δυσανάλογα μακροσκελής τίτλος που χρησιμοποιεί ο ποιητής σε αντίθεση με ό,τι μας έχει συνηθίσει (καλό θα ήταν να γίνει μια μικρή αναφορά στον αρχικό τίτλο του ποιήματος όταν πρωτογράφηκε "Μαχαίρι")
- Η απόπειρα του ποιητή να αποστασιοποιηθεί από τον ήρωά του, το "ιστορικό άλλοθι" του ποιητή, η επισήμανση ότι το ποίημα λειτουργεί σαν "μίμος"
- Ο χαρακτηρισμός του ποιήματος ως ψευδοϊστορικό και το τι επιτυγχάνει ο τίτλος σε σχέση με το ποίημα:
 - Να αποστασιοποιηθεί ο αναγνώστης από το προσωπικό πρόβλημα του ποιητή
 - Να συλλάβει το διαχρονικό του νόημα
 - Να προβληματιστεί για θέματα όπως: η φθορά, τα γηρατεία, η μοναξιά
 - Σχολιασμός: της ταυτότητας, του τόπου, του χρόνου, της ιδιότητας, της συναισθηματικής κατάστασης

B2.

Εκφραστικά μέσα:

1. μεταφορά " φρικτό μαχαίρι " **ή**
σχήμα υπαλλαγής "πληγή από φρικτό μαχαίρι", αντί "φρικτή πληγή"
που δηλώνουν τον πόνο και το σπαραγμό του ποιητή μπροστά στα γηρατειά
2. χρήση του β' προσώπου: που δηλώνει ικεσία και εκφράζει κλίμα οικειότητας με την ποίηση
3. η αποστροφή και η προσφώνηση "...Τέχνη της Ποιήσεως" που εκφράζει την ανάγκη επικοινωνίας με την τέχνη του όπως οι αρχαίοι ποιητές με τη Μούσα τους.
4. προσωποποιήσεις: Τέχνη, Ποίηση, Φαντασία, Λόγος που ο ποιητής θεοποιεί και εξυψώνει.

Γ1.

Σχολιασμός στίχων

Ο ποιητής αδημονεί και προσπέφτει στην τέχνη του για ίαση και παρηγοριά

Έπρεπε να δοθεί έμφαση:

- στο ρήμα "προστρέχω" που σημαίνει σπεύδω για βοήθεια, αναζητώ καταφύγιο, αλλά και ανατρέχω (ο ποιητής ανακαλεί στη μνήμη του στοιχεία του παρελθόντος)
- στην " Τέχνη ", είναι η ερωτική, δηλαδή τα ποιήματα με θέμα τον έρωτα, η αναζήτηση παρηγοριάς στις ερωτικές αναμνήσεις
- στην " Ποίηση ", γράφεται με κεφαλαίο γιατί κατά τον ποιητή είναι η πιο τέλεια και ανώτατη μορφή τέχνης και έκφρασης
- στον καθαρτικό ρόλο της ποίησης, απέναντι στο ενοχλητικό συναίσθημα των γηρατειών («νάρκης του άλγους δοκιμές»)
- αλλά και στην αυτογνωσία του ποιητή, στην πίστη ότι η λύτρωση θα είναι προσωρινή ("κάπως")
- στη λειτουργία των δυο εννοιών "Φαντασία" και "Λόγος" που βρίσκεται σε 2 επίπεδα
 - 1^ο Φαντασία = σύλληψη / Λόγος = γλώσσα (σχολικό βιβλίο: σελ. 66 , υποσημείωση 2)
 - 2^ο Φαντασία = ψευδαίσθηση / Λόγος = λογική – πραγματικότητα

Δ1.

Παράλληλο Κείμενο

Ομοιότητες

1. Ποιήματα ποιητικής και τα 2 / αναφορά στο ρόλο της ποίησης
2. Αυτοαναφορικότητα με τη χρήση του α' ενικού και στα 2 την έκφραση των προσωπικών συναισθημάτων
3. Η ηλικία και των 2 ποιητών, τα γηρατειά (Καβάφης: «Το γήραςμα του σώματος...» , Λειβαδίτης: « ...στην ηλικία μου χιονίζει, χιονίζει αδιάκοπα...»)

Διαφορές:

1. Ο Λειβαδίτης δεν έχει διάθεση να κρύψει τα προσωπικά του συναισθήματα, γι' αυτό άλλωστε δηλώνει και στον τίτλο πως πρόκειται για "Αυτοβιογραφία" του. Αντίθετα, ο Καβάφης με το προσωπείο του "Ίάσωνος Κλεάνδρου" επιδιώκει να αποποιηθεί την ταύτιση του ήρωα με τον ίδιο
2. Ο Λειβαδίτης νιώθει αδύναμος μπροστά στο πρόβλημά του και δηλώνει πως «κανείς δε μπορεί να με βοηθήσει». Απεναντίας, ο Καβάφης αναζητά, έστω και την προσωρινή λύτρωση από τα γηρατειά στην ποίηση: «Εις σε προστρέχω», «Τα φάρμακά σου φέρε»